

ת"פ 576/04/17 - מדינת ישראל נגד איגנס דרפקין

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 576-04-17 מדינת ישראל נ' דרפקין(עציר)

לפני כבוד השופט אמיר טובי

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם איגנס דרפקין (עציר)

נוכחים:

ב"כ המאשימה: עו"ד משה אייל

ב"כ הנאשם: עו"ד רונן אביב

הנאשם באמצעות הליווי

גזר דין

1. ביום 25.5.17 הודיעו ב"כ הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון במסגרתו יתוקן כתב האישום, הנאשם יודה בעבירות המיוחסות לו ויורשע על סמך הודייתו. הצדדים לא הגיעו להסכם לגבי העונש ונקבע כי כל צד יטען לעניין זה באופן חופשי.

כתב האישום

2. בכתב האישום נאמר כי במועד הרלבנטי עבד המתלונן, יליד 1951, כנהג מונית (להלן: "המתלונן") וכי ביום 22.2.17, בשעות הערב, המתין במסגרת עבודתו סמוך לתחנת הרכבת בקרית מוצקין.

סמוך לשעה 22:00 נכנס הנאשם למונית, התיישב במושב הנוסע וביקש מהמתלונן להסיעו לכתובת בקרית ים, וזאת במטרה לשדוד אותו. הנאשם הציג בפני המתלונן מצג שווא לפיו ברצונו לאסוף מהמקום את חברתו. בהגיעם ליעד הנסיעה, אמר הנאשם למתלונן כי צריך לחכות לחברתו, וזאת במטרה לעכב את המתלונן עד שלא יחלפו במקום אנשים, ואז לשדוד אותו.

השניים המתינו במקום משך כ-20 דקות אולם לבסוף ביקש המתלונן מהנאשם לשלם עבור הנסיעה.

עמוד 1

אז ביקש הנאשם להסיעו למקום אחר והכווין את המתלונן לכתובת אחרת בקרית ים. זאת, על מנת לשדוד שם את המתלונן.

בהגיעם ליעד הנסיעה, ביקש הנאשם מהמתלונן לעצור את המונית. בשלב זה, בעודם יושבים במונית, נתן הנאשם כסף למתלונן ומיד לאחר מכן היכה אותו מספר פעמים במכות אגרופ בפניו ובראשו, תוך שהוא מחזיק באגרופו מצית. כל זאת עשה הנאשם כדי לגנוב כסף ורכוש מהמתלונן וכדי למנוע את התנגדותו לגניבה. בשלב מסוים, הצליח המתלונן להיחלץ מהמונית והנאשם יצא בעקבותיו ושאל אותו היכן הכסף. משהבחין הנאשם כי ארנקו של המתלונן מונח בכיס דלת הנהג, נטל את הארנק אשר הכיל סכום של ₪ 500 וכן את מכשיר הטלפון הסלולרי של המתלונן מסוג סמסונג גלקסי ומחשב לוח עם GPS, אשר היה מותקן במונית (להלן: "החפצים").

הנאשם נמלט מהמקום, כשהוא נושא עמו את הכסף והחפצים והותיר את המתלונן כשהוא חבול וזב דם מפניו. המתלונן הגיע לפתח תחנת המשטרה על מנת להגיש תלונה, נפל על הארץ ובהמשך, פונה באמבולנס לבית החולים לצורך קבלת טיפול רפואי.

כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נגרמו למתלונן שבר צדדי באף וכן שבר בקיר קדמי של סינוס פרונטלי, חתך באף ימין וחתכים נוספים בפנים ובקרקפת. המתלונן אושפז בבית החולים למשך יומיים.

3. בגין המעשים המפורטים לעיל, יוחסו לנאשם שתי עבירות - שוד, עבירה לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") וחבלה חמורה, עבירה לפי סעיף 333 לחוק העונשין.

4. בהתאם להסדר הטיעון, הודה הנאשם בעבירות נשוא כתב האישום המתוקן והורשע על סמך הודייתו.

בהמשך להרשעתו ולבקשת סנגורו, התבקש שירות המבחן לערוך תסקיר בעניינו של הנאשם בטרם שמיעת הטיעונים לעונש.

תסקיר שירות המבחן

5. בתסקיר שירות המבחן מיום 7.9.17 נאמר כי הנאשם מוכר לשירות המבחן מארבע פניות קודמות לעריכת תסקירי מעצר ותסקירים לעניין העונש בין השנים 2013-2015. הפנייתו האחרונה לעריכת תסקיר הינה משנת 2015 בגין כתב אישום שהוגש נגדו בעבירות גניבה, התפרצות למקום מגורים והחזקת כסף מזויף.

שירות המבחן הוסיף כי במסגרת תיק המעצר בפרשייה נשוא תיק זה, הופנה הנאשם לתכנית גמילה והשתלב בקהילה הטיפולית "מלכישוע" אולם הורחק מהטיפול על רקע התנהגות אלימה כלפי מטופל אחר ולאור התנהלותו הבעייתית והעדר שיתוף פעולה מצידו עם שירות המבחן במסגרת הטיפול.

6. בתסקיר נסקרו נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של הנאשם. נאמר כי מדובר בבחור בן 22, יליד ליטא, שעלה לארץ בגיל 6 עם משפחתו ונשר מלימודיו במהלך כיתה י"א. באותה תקופה יצר קשרים שוליים, ניהל אורח חיים שולי והסתבך בפלילים. על רקע הסתבכויותיו בפלילים, הופנה הנאשם לשירות המבחן לנוער וניתן בעניינו צו מבחן בשל"צ אך מאחר ולא שיתף פעולה לאורך זמן עם קצין המבחן, נתבקשה הפקעתו של צו המבחן. הנאשם לא גויס לצבא על רקע מעורבותו בפלילים מגיל צעיר. עוד ציין שירות המבחן כי במהלך לימודיו בבית הספר היסודי, אובחן הנאשם כסובל מהפרעות קשב וריכוז, נטל טיפול תרופתי ושולב במסגרות של החינוך המיוחד ובהמשך בפנימיות. בשל התנהגותו ורצונו לסיים את שהותו בפנימייה, נשר מלימודיו בכיתה י"א כאמור, וחבר לקבוצות שוליות.

7. מעיון בגיליון הרישום הפלילי של הנאשם עולה כי הרשעתו האחרונה הינה משנת 2015, כאמור, בגינה נגזרו עליו מאסר בפועל ומאסרים מותנים. בנוסף, לחובת הנאשם הרשעות קודמות מהשנים 2013 ו-2014 בגין ביצוע עבירות רכוש, אלימות, הפרת הוראה חוקית ועוד.

בהתייחס לעבירה נשוא הדיון, הנאשם מודה אמנם במיוחס לו אך ניכר מההתייחסותו כי אינו מחובר לחומרת מעשיו, להשלכות הפוגעניות כלפי המתלונן והוא מתקשה להביע אמפתיה לקרבן.

בבואו להעריך את סיכויי השיקום של הנאשם אל מול הסיכון להישנות עבירות בעתיד, ציין שירות המבחן העדר הרתעה אצל הנאשם ממאסרים קודמים וקשיים בשיתוף פעולה בהליכי טיפול ובקבלת סמכות. מכאן, העריך שירות המבחן כי גורמי הסיכון להישנות עבירות מצידו של הנאשם גוברים על גורמי הסיכוי לשיקום. נוכח מאפייניו האישיותיים של הנאשם ויחסו למיוחס לו וכן נוכח נסיונות העבר לשלבו בהליכים טיפוליים שכשלו ורמת המסוכנות הנשקפת ממנו, לא בא שירות המבחן בהמלצה על חלופות ענישה או שיקום במסגרת הקהילה. יחד עם זאת, על מנת לצמצם את נזקי המאסר ולהעלות את סיכויי שיקומו בעתיד, המליץ שירות המבחן לבחון אפשרות שילובו של הנאשם בתכנית טיפולית במסגרת שירות בתי הסוהר.

ראיות לעונש

8. בטרם נשמעו טיעוני הצדדים לעונש, הציגה המאשימה ראיותיה הכוללות פלט מאסרים בעניינו של הנאשם (מע/1), פלט מרישום הפלילי (מע/2), כתב אישום וגזר דין שניתנו בעניינו (מע/3), תיעוד רפואי (מע/4) וסיכום אשפוז (מע/5).

9. בטיעוניה לעונש ציינה המאשימה כי ניכר שהנאשם תכנן את ביצוע המעשים נשוא כתב האישום באופן מושכל ויזום. לא מדובר במעשים שנעשו באופן ספונטני או שהם בגדר מעידה. העבירות בוצעו על ידי הנאשם באופן בלעדי והנזק שנגרם למתלונן, כמו גם זה שצפוי היה להיגרם מביצוע העבירה, הינו חמור ביותר. הערכים המוגנים שנפגעו מביצוע העבירה הם שלמות גופו, בריאותו וחיייו של אדם והגנה על משלח ידו וקניינו הפרטי.

בהתחשב בפגיעה בערכים המוגנים ובשים לב למדיניות הפסיקה הנוהגת במקרים דומים, עתרה המאשימה לקבוע כי מתחם העונש ההולם נע בין 5 ל-8 שנות מאסר בפועל. זאת, בנוסף לעונשי מאסר מותנה ופיצויים לנפגע העבירה. בנוסף, ביקשה המאשימה להפעיל במצטבר עונש מאסר בן 9 חודשים שהוטל על הנאשם על ידי בית משפט השלום בתל אביב.

בשים לב לאמור בתסקיר שירות המבחן ולעברו של הנאשם, ביקשה המאשימה להטיל עליו עונש המצוי ברף הגבוה של המתחם.

10. הסנגור מצידו טען כי מבלי להמעיט מחומרת הנזק שנגרם למתלונן, הרי שהפגיעה בו לא היתה חמורה באופן יחסי שכן לא מדובר בנזק מסכן חיים או כזה המצוי ברף הגבוה. בנוסף, מדובר במעשה אותו ביצע הנאשם לבדו, ללא כל התארגנות או חבורה של מספר עבריינים. נטען כי הנאשם ביצע את מעשיו בשל מצוקה כלכלית קשה בה היה שרוי עובר למעצרו וכי ערך הרכוש שנגנב הינו מועט באופן יחסי.

לעמדת הסנגור, בנסיבות התיק שבנדון, הרף העליון של מתחם הענישה אינו צריך לעלות על 24 חודשי מאסר בפועל. לעניין זה הפנה הסנגור לפסיקת בתי המשפט התומכת בעמדתו.

11. יתר על כן, ב"כ הנאשם טען כי בהתחשב בנסיבות האירוע ונסיבותיו האישיות של הנאשם, ראוי לקבוע עונש על הצד המקל של המתחם. מדובר בנאשם שהודה במיחוס לו בכתב האישום ולקח אחריות על מעשיו באופן מידי. בנוסף, מדובר במי שנסיבות חייו קשות, כפי העולה בבירור מתסקיר שירות המבחן וראוי כי נסיבות אלו יובאו בחשבון בעת גזירת דינו.

12. לענין הפיצוי הפנה הסנגור למצבו הכלכלי הקשה של הנאשם וביקש להתחשב במצב זה.

13. בהתייחס לפסיקה אליה הפנתה המאשימה, טען הסנגור כי מדובר במקרים חמורים בהרבה מהמקרה נשוא תיק זה. אשר למאסר המותנה נאמר כי קיימת חוסר בהירות לגבי השאלה באם הוא בר הפעלה. בפסק הדין שהשית את המאסר המותנה נדון הנאשם בגין עבירות של התפרצות למגורים והחזקת שטר

כסף מזויף. באותו מקרה גזר בית המשפט על הנאשם, בין היתר, מאסר מותנה בן 9 חודשים והתנאי הוא שלא יעבור "את עבירות רכוש מסוג פשע". לטענת הסנגור, השימוש במילה "את" מעיד על כך שבית המשפט כיוון לכך שהתנאי יופעל במידה והנאשם יסתבך בשנית באותן עבירות בהן הורשע.

דברו האחרון של הנאשם

14. בדברו האחרון הביע הנאשם צער על מעשיו ורצון להתחיל הליך טיפולי על מנת לצאת ממעגל העבריינות.

דין והכרעה

15. העיקרון המנחה בגזירת העונש, בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, הוא עיקרון ההלימה המחייב יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיה ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בבואו לגזור את העונש, על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם בנסיבות המקרה, ולהתחשב במסגרת זו במהות העבירה ובנסיבותיה, בערך החברתי שנפגע מביצועה, במידת הפגיעה בו ובמדיניות הענישה הנהוגה לגבי העבירה. בשלב השני, על בית המשפט לגזור את העונש בתוך המתחם אלא אם כן החליט לסטות הימנו, בין אם לקולא מטעמי שיקום או לחומרא, מחמת הגנה על שלום הציבור.

16. העבירה בה הורשע הנאשם חמורה. לאחר שהמתלונן הסיעו למחוז חפצו וגילה סבלנות מופלגת בהמתנה, כביכול, לחברתו של הנאשם משך 20 דקות, הוא שב והסיע את הנאשם למקום אחר לפי בקשתו. בהגיעם ליעד השני, ובעודם בעצירה, תקף הנאשם את המתלונן במכות אגרוף בפניו ובראשו והסב לו חבלה חמורה. כל זאת מתוך בצע כסף, על מנת לשדוד את כספו ואת רכושו של המתלונן, תוך ניצול פערי הכוחות בין השניים וניצול העובדה שהמתלונן אדם מבוגר שלא יוכל לעמוד בפני פרץ האלימות של המתלונן.

הערכים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירה, בענייננו, הם הערך של שלמות גופו של אדם, רכושו ותחושת הביטחון האישי שלו, כמו גם ביטחון הציבור.

17. בבואי לבחון את נסיבות ביצוע העבירה, הבאתי בחשבון את היקף הפגיעה שנגרמה למתלונן שהצריכה אשפוזו למשך יומיים. מדובר בחבלה חמורה שהתבטאה בין היתר בשבר באף ושבר בקיר לטרלי של הסינוס אצל המתלונן. אין בידי לקבל את טענת הסנגור כי מדובר בחבלה המצויה במדרג הנמוך של חומרה. אשפוזו של המתלונן והטיפול הרפואי לו נדרש לאחר שחרורו מעידים על כך שמדובר בחבלה

שאינן להקל בה ראש. הבאתי גם בחשבון את העובדה שהעבירה בוצעה על ידי הנאשם לבדו ובאופן בלעדי, אם כי לא קדמה לא התארגנות או הכנה מיוחדת.

18. בנוסף, הבאתי בחשבון את העובדה שהנאשם, שהיה במועד האירוע כבן 22, ניצל את יתרונו הפיזי ותקף את המתלונן שהיה בעת האירוע בן 65, בהיותו בגפו ובמקום מבודד, בבחינת טרף קל. על החומרה שבה יש להתייחס לעבירות שוד המבוצעות כנגד עובדי לילה, לרבות נהגי מוניות, עמד בית המשפט לא אחת. בע"פ 1698/16 דמלאו נ' מדינת ישראל (8.11.2016) נדון עניינו של מערער אשר הורשע בביצוע שוד בנסיבות מחמירות של נהג מונית והוטלו עליו 48 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט קבע כי:

"מעשיו של המערער הינם חמורים ביותר, וראויים לכל לשון של גינוי והוקעה. בתום נסיעה במונית, באישון לילה, כשהרחוב שומם מאנשים, התנפל המערער על המתלונן וחבט בעוצמה בראשו, השמיע כלפיו איומים קשים, פגע במזיד ברכושו, וכל זאת מתוך כוונה לשדוד את כספו. במהלך המאבק עם המערער, נפגע המתלונן בכל חלקי גופו וכעולה מעדותו בבית המשפט, הוא עדיין סובל מפחדים וחרדות, ועקב הפגיעה הנפשית שנגרמה לו, הוא לא חזר לשגרת יומו ועבודתו".

בע"פ 1885/07 נאיף נ' מדינת ישראל (1.7.2008) נאמר:

"נהגי מוניות הפכו בשנים האחרונות טרף קל למעשי שוד, הואיל ונאסר עליהם לבחור את נוסעיהם, ולא אחת מנוצלת עובדה זו על ידי אנשים חסרי מצפון כדי להסיעם למקומות מבודדים שם הם תוקפים את הנהגים, מאלצים אותם לברוח על נפשם, וגונבים את רכביהם. זו התנהגות שחומרתה רבה, ולא אחת פסקנו כי יש להשית בגינה תקופות מאסר ממושכות, במטרה להבהיר לכל את המחיר שיידרשו לשלם אם ימצאו חוטאים בכך".

ובע"פ 10828/04 אלטורי נ' מדינת ישראל (16.6.2005) נאמר כי: "חובתו של בית המשפט להגן על אנשי עמל, כמו נהגי מוניות, הנותנים שירות לציבור גם בשעות שאינן שיגרתיות, ונחשפים לגחמות זדון של עבריינים".

19. בחינת מתחמי הענישה שנקבעו בפסיקה בעבירות דומות מלמד על קיומו של מנעד רחב של עונשים ומתחמי ענישה, בהתאם לנסיבות ביצוע העבירה ונסיבותיו האישיות של המבצע. בע"פ 5928/14 אורן נ' מדינת ישראל (13.5.2015) נאמר כי:

"בעבירות השוד בכלל ובשוד מוניות בפרט, ניתן למצוא מנעד רחב של עונשים, וכאשר מדובר במקרים החמורים הוטלו על העבריינים, במקרים מסויימים, עונשים דו ספרתיים (ראו, למשל, ע"פ 7961/07 מדינת ישראל נ' שכטר [פורסם בנבו] (19.3.2008)). במקרים אחרים הושתו עונשים מתונים יותר, אך עדיין מדובר בעונשי מאסר לתקופות משמעותיות (ע"פ 2116/12 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (11.2.2014); ע"פ 8788/08 זיאד נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (7.4.2011); ע"פ 2163/05 אלייב נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (12.12.2005) (להלן: עניין אלייב), כאשר

בכל אחד ממקרים אלה אושר עונש של 9 שנות מאסר, בגין ביצוע עבירות שוד שונות).

אכן, ניתן להצביע גם על מקרים שבהם הוטלו עונשים קלים יותר, וכפי שציין השופט א' רובינשטיין בעניין אלייב:

"אין לכחד, כי קשת הענישה רחבה היא, וכמעט אין לך תחום שלא תמצא בו עונשים חמורים יותר וקלים יותר, על פי הזמן והמקום. השאיפה לאחידות הענישה היא עקרונית, אך אינה יכולה להיות מושגת כענין מתמטי במציאות האנושית; אך הרוח הנושבת מפסק הדין קמא היא נכונה, בכל הכבוד, ואנו מבקשים לחזקה" (שם, בסעיף ו' (2))."

20. בהביאי בחשבון את נסיבות ביצוע העבירה כמו גם מדיניות הענישה הנוהגת אני סבור כי מתחם הענישה ההולם נע בין 3 - 5 שנות מאסר לריצוי בפועל.

קביעת העונש בתוך המתחם

21. בבואי לקבוע את העונש בתוך המתחם, הבאתי בחשבון את הודייתו של הנאשם בשלב מוקדם של הדין. הודיה זו מגלמת בתוכה נטילת אחריות על מעשיו. בנוסף, הבאתי בחשבון את גילו הצעיר, כבן 22 במועד העבירה ואת נסיבות חייו כפי שפורטו בתסקיר שירות המבחן. עוד התחשבתי בצער ובחרטה שהביע הנאשם בפניי.

22. מנגד, נתתי דעתי לכך ששירות המבחן איפשר לנאשם להשתלב יותר מפעם במסגרת שיקומית אולם הלה לא השכיל לנצל את ההזדמנויות שניתנו לו וחיבל במו ידיו בסיכויי להשתקם.

בנוסף, חרף גילו הצעיר, הספיק הנאשם לצבור 4 הרשעות קודמות בעבירות רכוש ואלימות במספר רב של אירועים. בגין הרשעתו האחרונה בעבירות גניבה והתפרצות, גזר עליו בית משפט השלום בתל אביב אך ביום 10.9.15 עונש מאסר בפועל למשך 15 חודשים. והנה לא חלף זמן רב עד שהנאשם שב והסתבך בעבירה נשוא הדין.

23. לאור האמור, אני סבור כי העונש ההולם בתוך המתחם צריך לעמוד על 45 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

24. ביום 10.9.15 גזר בית משפט השלום בתל אביב על הנאשם, בין היתר, מאסר מותנה לתקופה של 9 חודשים למשך 3 שנים לבל יעבור עבירת רכוש מסוג פשע, וזאת בתיק 12581-01-15. הסנגור טען כי התנאי אינו בר הפעלה משום שבית משפט השלום ניסח את התנאים להפעלת המאסר המותנה כלהלן: "התנאי הוא שלא יעבור את עבירת רכוש מסוג פשע". לטענת הסנגור, האופן שבו ניסח בית המשפט את התנאי מעיד על כך שהתכוון למסוימות ולתחולת התנאי ביחס לאותן עבירות בהן הורשע הנאשם

באותו תיק.

אין בידי לקבל טענה זו, שכן איני סבור כי לשון התנאי מלמדת על כך שבית המשפט התכוון כי המאסר המותנה יופעל רק אם יורשע הנאשם באותה עבירה. אפשר וניסוח הדברים אינו מוצלח מבחינה לשונית אך אין בו כדי ללמד על הכוונה אותה מבקש הסנגור לייחס לדברים. לפיכך, אני מורה על הפעלת התנאי ובנסיבות, קובע כי מתוך המאסר המותנה ירצה הנאשם 5 חודשים במצטבר לעונש שהוטל עליו בתיק זה ואילו 4 חודשים יהיו בחופף.

25. סיכומי של דבר, אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 45 חודשי מאסר בפועל. בנוסף, אני מורה על הפעלת המאסר המותנה בן 9 חודשים שהוטל על הנאשם בתיק פלילי 15-01-12581 בבית משפט השלום בתל אביב, באופן ש-5 חודשים מתוכו ירוצו במצטבר ו-4 חודשים יהיו בחופף. בסך הכל ירצה הנאשם 50 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצר מיום 19.3.17.

ב. 9 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים לבל יעבור כל עבירת רכוש או אלימות מסוג פשע ויורשע בגינה.

ג. פיצוי למתלונן בסך 3,000 ₪ שישולם ב-10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים בסך 300 ₪ כל אחד, כאשר מועד תשלום השיעור הראשון יחול ביום 1.11.17 ויתר התשלומים בראשון לכל חודש עוקב.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"א תשרי תשע"ח, 01 אוקטובר 2017, במעמד הנוכחים.